Heti Sci-fi - Itoh Project: Harmónia

2013 február 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A szerz?
Keikaku (Project) Itoh 1974-ben született Tokióban. 2007-ben debütált *Gjakuszacu Kikan* cím? regényével, és ? a szerz?je a *Metal Gear Solid: Guns of the Patriots* cím? könyvnek, amely egy népszer? számítógépes játékon alapul. Itoh a rákkal folytatott hosszú küzdelem után 2009 márciusában hunyt el, nem sokkal azután, hogy a *Harmony* kéziratát befejezte.

A jöv? mindig is érdekelte az embereket. Els?sorban mindenki belelátni szeretne, hogy megtudja, milyen sors vár majd rá, azonban ez kivitelezhetetlen, így marad a képzelgés, a következtetés, illetve a jelenkor aktuális helyzetéb?l kiinduló elméletek felállítása.

Talán nem véletlen, hogy alapvet?en az irodalom lett az a fórum, ahol a jöv?képek felvázolása kiteljesedett, hiszen ezen a területen nem volt, ami határt szabhasson a képzeletnek (legfeljebb némi cenzúra a múlt század második felében, bizonyos országokban). A XIX. században ezek a jöv?t elképzel? m?vek még puszta képzelgések voltak csupán, leginkább az akkori technológia eszközeinek továbbgondolt változataival elhalmozott jöv?t vetítettek elénk, eljátszva olyan különleges, abban az id?ben teljes képtelenségnek vélt gondolatokkal, mint például a Hold megközelítése.

A XX. századra fordulva viszont a jöv?ben várható technológiai csodák mellett egyre több esetben bukkantak el? azok a gondolatok, amelyek a társadalmi változásokat boncolgatták, illetve felvetették egy-egy „tökéletes” társadalom vízióját. A II. világháborút követ?en igen sok olyan regény született, amely ilyen utópiákat vázolt fel, ám ezek gyakran az akkor aktuálisan létez? társadalmi berendezkedések széls?ségesen eltúlzott változatai voltak (amelyek kialakulásától talán sokan tartottak is annak idején). Manapság már talán nehezebb elképzelni egy pusztán ideológiai alapon kialakuló utópiát a közeli jöv?ben, ám egyre inkább el?térbe kerül a technológiai fejl?dés, amely eszközzé válhat új társadalmak kialakításában.

Arról nem is beszélve, hogy közkedvelt téma a világméret? katasztrófák után kialakuló új társadalom víziója is. Ez utóbbi gondolatokat vegyíti össze Itó Szatosi, álnevén Itó Projekt, Harmónia cím? regényében.
Az író sajnos meglehet?sen fiatalon, mindössze harmincnégy évesen hunyt el 2009 tavaszán, miután alulmaradt a rákkal vívott hosszú és fájdalmas küzdelemben.

Még 2001-ben diagnosztizálták nála a halálos kórt, és bár voltak a betegségének optimizmusra is okot adó periódusai, végül nem tudta legy?zni. Mivel az írással már csak az élete utolsó periódusában kezdett el foglalkozni, mindössze három történetet tudott befejezni. Még a munkája mellett vágott bele els? regényébe, amely rögvest felkeltette a Hayakawa Publishing szerkeszt?inek figyelmét, így a *Gyakusatsu kikan (Genocidal Organ)* 2007-ben meg is jelenhetett, és még abban az évben jelölték a japán fantasztikus irodalom legnevesebb elismerésére, a Nihon SF Taisó díjra. El nem nyerte, de a kritikusok azonnal kikiáltották ?t az évtized legjobb japán science fiction írójának. Egy évvel kés?bb a népszer? számítógépes sorozat, a *Metal Gear Solid* negyedik részéb?l (*Guns of the Patriots*) készített írott változatot.

Utolsó befejezett regénye hozta meg számára az elismerést, hiszen a *H?mon? (Harmónia)* 2009-ben nemcsak a Nihon SF díjat nyerte el, de bezsebelte a Seiun-díjat is, amelyet a legjobb ázsiai sci-fi regénynek ítélnek oda minden évben. *Sisa no teikoku* cím? félbehagyott írását barátja, Endzsó Tó fejezte be 2012-ben.

A *Harmónia* cím? regény egy tökéletesnek látszó világot ábrázol, amely azonban egyre több sebb?l vérzik. A jöv?ben egy hatalmas, világméret? katasztrófa elpusztította az emberiség jelent?s részét, és a bevetett atomfegyverek miatt jelent?s veszélybe került a túlél?k egészségi állapota, ezért néhány tudós kidolgozott egy technológiát, amellyel megsz?ntethet? minden betegség, és megóvható az értékes emberi test. Ebben a jöv?ben ugyanis az emberi test afféle közvagyon, amelyre nemcsak az egyénnek, de a társadalom többi tagjának is vigyáznia kell. Az emberek személyes adatai, egészségi állapota, társadalmi értékének mutatószámai, vagyis minden tulajdonsága nyilvános, mindenki kötelez?en tud mindent a másikról. A társadalmat áthatja a kedvesség, az empátia, és az egészség felett folyamatosan ?rköd? WatchMe elnevezés? rendszer, amely azonnal jelez, ha valakinek a szervezete az optimálistól eltér?en viselkedik. Ebben a társadalomban él három gimnazista lány, Mihie Miach, Kirie Tuan, és Reikadó Cían, akik valahogy nem érzik helyesnek a világot, és ennek megfelel?en nem is találják benne a helyüket. Miach a hangadó, ? a legf?bb lázadó, aki halott médiumokból (azaz könyvekb?l) nagyon jól ismeri a régi világot, és emiatt egyre fojtogatóbbnak érzi ezt a szép új világot.

A lázadás azonban csak egyetlen módon kivitelezhet?, ha az ember öngyilkosságot követ el. A három lány is megpróbálja; Miach meghal, ám a többiek túlélik. Tizenhárom évvel kés?bb Tuan a világ egészsége felett ?rköd? szervezet egyik vezet? diplomatája, úgynevezett spirálcenzor, aki valamennyire alkalmazkodott a rendszerhez, de a maga módján – dohányzással, illetve kávé és a tiltott alkohol fogyasztásával – továbbra is lázad a rendszer ellen. Cían viszont elfogadta a sorsát, és jó polgára lett ennek az egészségközpontú társadalomnak. Amikor ismét találkoznak, váratlan és hátborzongató eset történik. A világon több ezer ember követ el öngyilkosságot ugyanabban a pillanatban, köztük Cían is, épp Tuan szeme láttára. A lány nyomozásba kezd, és ahogy egyre mélyebbre ás az ügyben, rádöbben, hogy pont az ? kezében van a kulcs a világ megmentéséhez.
A regény valójában egy science fiction környezetbe bujtatott krimi, amely helyenként nem mentes a klisékt?l sem, de ezek többsége dramaturgiai fordulatokkal megmagyarázható, így az a néhány fennmaradó már nem is túl zavaró. Az új világot uraló rendszert Itó nagyon részletesen kidolgozta, és a regényben szinte minden szegletét a lehet? legaprólékosabban meg is ismerhetjük, viszont magáról a világról csak közvetve kapunk képet. Érthet?, hiszen nem a világ maga a regény központi témája, de én ezzel együtt hiányoltam azokat a leíró részeket, ahol egy kicsit jobban a szemünk elé tárulhatott volna, hogy milyenek is egy egészségalapú társadalom mindennapjai.

Az író azért csepegtet egy-egy részletet; megismerhetünk eszközöket, az életet megkönnyít? programokat, a társadalmat irányító szervezetek kusza hálóját, és természetesen rengeteg ideológiai szónoklatot. A f? kérdés, hogy egy ilyen boldog (vagy annak látszó), érzelmileg kordában tartott társadalom valóban megoldás-e arra, hogy egy életre szám?zze az er?szakot, és az eltúlzott érzelmeket az emberb?l, vagy ez csupán tüneti kezelés? A boldogság tévhite mögé rejtett k?kemény diktatúra, amely az ember egészségét megragadva irányít mindent. Az ilyen diktatúrák ellen viszont szükségszer?en lázadni kezd az ember, és ott, ahol a legnagyobb érték az egészség és az élettel teli test, ott az egyetlen mód a lázadásra a halál. Azonban, ha egyre többen lázadoznak, az végül nem vezethet egy újabb katasztrófához? Vagyis, ez csak egy körforgás, és elkerülhetetlenek az újabb katasztrófák, legfeljebb a közöttük eltel? id? mennyisége változik. Van-e megoldás ennek az elkerülésére, és szabad-e alkalmazni?

Nagyjából e gondolatok kerülnek terítékre a regény során, miközben sok helyen kerülünk szembe más irodalmi m?vekre történ? utalásokkal – f?ként George Orwell *1984* cím? kultikus regényére, de megemlíti Goethe az *Az ifjú Werther szenvedései* cím? írását, vagy Aldous Huxley Szép új világ cím? nagy siker? történetét is.

A történet maga Tuan elbeszélése, ezért sok helyen visszaemlékezésekb?l derülnek ki az el?zmények, és ezek az emlékek szolgálnak magyarázatul bizonyos cselekedetekre. Tuan alakja érdekes kett?sséget tartalmaz, hiszen egyszerre lázad a rendszer ellen a maga kicsinyes és szánalmas módján, ugyanakkor munkája révén egyszerre védelmezi is. Nem igazán vívódik ezen az ellentmondáson, inkább igyekszik mindkét véglet el?nyeit a maga javára fordítani. Olyan karakter, akit könnyen megkedvel az olvasó. Eleinte furcsának hat a szövegben a digitális világot szemléltet?, kódokkal „el?hívott” emlékképek gyakori alkalmazása, de ahogy egyre jobban kitárulkozik el?ttünk ez az új világ, megértjük, és megbarátkozunk velük. A steril világ hangulata egész jól érezhet?, és miközben végig arról van szó, hogy ez a jöv?beli társadalom mennyire boldog és szeretettel teli, valójában azzal szembesülünk, hogy ez csak látszat, hazugság, hiszen félelem és szomorúság árad mindenhonnal.

A kötelez? boldogság és harmónia világa valójában nem is az, aminek látszik. Kicsit lassan indul be a történet, de a kezdeti döcögésen átevickélve izgalmassá válik, és onnantól kezdve szinte letehetetlen a regény.
Itó regénye a klisék ellenére is nagyon jó regény, mert nemcsak egy érdekes jöv?t vázol fel, hanem eljátszik e jöv?t irányító rendszer problémáival, és végül egy igen meglep? (vagy talán nem is annyira meglep?) csavarral zárja le. Akik szeretik az utópiákról (bár jelen regényben inkább egy utópiai köntösbe bújtatott disztópiát láthatunk) szóló történeteket, amelyek science fiction környezetben játszódnak, és b?velkednek filozófiai fejtegetésekben, az feltétlenül olvassa el. Érdemes.

http://fictionkult.hu - RV

Ajánló